Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De legibus - Cod. Ettenheim-Münster 220

Münzer, Franz

[S.l.], 1715

Sectio 4ta

urn:nbn:de:bsz:31-122324

Visual Library

obligandos: quod etiam nisi fuerit in aliis principiis et episcopatibus promulgata, non obligat stante in possessione libertate. Sed ut dixi hoc argumentum parum habet difficultatis nam. R. cum distinguendo dubium est an lex sit sufficienter promulgata dubio ad ipsa promulgatione pertinente lex non obligat, tenet dubio tantum ad sufficientiam promulgationis pertinente et quidem te quando de iure constat, et constat simul de lege et promulgatione facta non rebus quippe sic stantibus scil. quando constat de lege lata, constat de iure lege ferendi, et etiam constat de lege quantum ad se sufficienter promulgata, et dubitatur tantum utrum etiam mihi sufficienter sit promulgata, et an ius tale superiori queniat ut me etiam per illa promulgatione velit ~~promulgare~~ obligare, te melior est conditio superioris, qui eo ipso quod superior sit, in huiusmodi casu erit in possessione: quapropter non est veritati consentaneum quod dicitur, quia te libertas esset in possessione, non enim libertas sed ius superioris est in possessione. et his quoque promulgatio ad leges singulas requiratur satis constat. Sit

Sectio 4ta.

An legum humanarum virtus dependeat ab acceptatione populi?

Non est dubium quin lex tum naturalis tum divina positiva ab acceptatione populi neutiquam dependeat. 120.
Cum enim potestas legislativa divina ab hominibus accepta non sit, sicut neque ipsa lex naturalis per homines posita est, sed potius humana societas ratio et potestas omnis quod participatum a Deo sit, et redundet quasi quaedam aeternatio in ius naturae tanquam in primum honestatis principium, satis apertum est, quod lex sive naturalis sive divina ab hominum acceptatione dependere non possit. Dubium quoque procedit de lege humana tantum et quidem ex hoc motivo, quod potestas legislativa humana sit quidem a populo in principem translatum, et ideo quia unumquodque in suum principium videtur redundare, satis probabile videtur, quod ut ista potestas in effectu vim suam sortiatur, per consensum populi, necessum sit ut eius constitutum rati habeatur. et quamvis hoc ratio per se tantum de iure humano civili loqui probatur, tamen quaestio etiam ad leges pontificias terminatur, et sic universaliter de legum humanarum virtute indagatur, an eam dependeat ab acceptatione populi, ita ut antequam eam populus acceptet, lex non obliget?

131. Assertio 1. quia potestas pontificia condendi leges a Christo immediate in autma contulit
e, potestas autem episcoporum immediate a Christo Vicario et mta a populo, leges pontificum
et episcoporum aliorumque Ecclesiarum prelatorum, si iusta fuerint, obligant ante eas acceptatione
populi, et indeficienter ab ea vim suam habent. Cuius ratio et fundamentum est quia iuxta doctrine
importatae, scil. quia potestas hoc principaliter leges condendi non est assumpta a populo, sed
immediate limitatae tradita a Deo, et agnitis de iure divino illa verba mo-
nstrata: pasce oves meas tibi dabo claves quodcumque ligaveris super terram erit ligatum
ratio cur a quibusdam dicit leges condere ab acceptatione populi, in eo consistit quia alias
hoc potestas leges condendi ab ea haberet in principio nisi tantum conferre si populus
in lege consensisset, quod ratio in legibus pontificiis contingere non potest ut patet quia
ea a populo communicata non est pontificia potestas. protinus de eo meliori modo
Ecclesia et Christi eius pontifices immo potestatem condendi leges absolute credit, quo
potuit, atque meliori modo utilitati spirituali potestate ea condendi ter a populo potuit certe enim
ad certa gubernatione expedien non videbat, ut leges a populi acceptatione dependerent
quia sic fore iusta leges effectu suo privarentur per vitia et iniquitatem populi dirigi
nolentis: quod ex. Sed non obstinat quod magna sit difficultas de legibus pontificiis, quas con-
condendi potestas immediate a Christo Deo et non autma populo, unde negare breviter sit et non est
ratio aequitatem assignabilis quod pontificia potestas condendi leges aliorumque Ecclesiarum prelatorum
eatenus sit ligata, ut ab populi consensu bonum virtutis sua obtineret. quod recte indicat
quia hoc potestas ad hunc consensum non ternat.

132. Assertio 2. nequaquam leges civiles, sic legendo dependent ab acceptatione populi, adeoque ~~[illegible]~~
acceptat sunt non ut accepta populi lege, sed in alia conditione affectu non definiat, obligare non ~~[illegible]~~
definit. Ratio 1. mo. quia non affectat de conditione huiusmodi facta, quo communitas in principio fuit
potestas condendi leges, quod leges principii non obligarent nisi populo acceptante. et pro-
derea non fuit expedien ut hoc conditio fuerit, quia sic fortissime in aliquo duraverit
ci bonum commune non posset utiliter dirigi, et tunc leges prima utilis sua effectu amittent

[illegible] ipsi legislatori et lex è in potestate, et [illegible] tenendum è, qd [illegible] non subest, sed legis etiam civilis obligent quoad eas, ea non auferant. Ratio è ex dogmate ubi nil exceptum è, omnis contractus potestas in principe relatae plata credatur ita ut [illegible] sit plenum in legibus populum obstringere, qd si autem penes principem è totum in legibus obstringere populum approbatur, cur ego credarem in eiusmodi quitate si populus aut est limitatus esse. probata è in statuta iuris eiusmodi populus quisque profunxit, quo tono omni melius quitatis è autem omni nouel. dubio, quia melius quitatis, ubi hoc quitatis non illgit, quia non illa facile stringeret ut a prima lege populus diuro Cervinis effectu suo frustraret. in fuit videl. [illegible] asserti obligendi ex hoc, qd dato etiam et in questo, quia quitatis [illegible] fuit filiberta, ea tn non videtur principes profuisita, et quia iure belli singula fere regna ab uno dono ad alterum diffuerunt, eod iure belli principis iniquissimo iure principis aequitatis quae ad videndum non abstrondarunt latae evincere, qd legis principem ab auctoritate populi minime dependent. Hoc quid verum è ut dicit iuris consulti: leges instituunt cum mulgent, et firmant cum moribus utentium probant, verum ipsa firmitas è ex ipsis firmitas facti non autem firmitas iuris, vnde etiam ad iuris fuit lege moribus utentium probant fuit non, tn si legislator in sua voluntate stetit, obligare non definiunt. quo etiam in parte fuere videl. sentiae illae ab Alexandro 4. anno 1655. reprobata in hoc verba Bronz, populus non peccat et nisi abstrahat ea non recipiat legem a principe promulgatam. eo ipso etiamsi pontifex hanc sentiam reprobavit, videl. quia nostra sentia approbavit qd hoc ab auctoritate populi non dependet.

Quamvis autem de omni lege auctoritas populi in ea quia, tamen eos qui lege quod data non 123.
auferunt, non platim arguendo quasi ab eo, iusta quoque ratio poscit subiec, quae superiori intimata legis recita, tobit obligatione non illo quia eam populum non auctoritatem, sed quia pro ratione non recita superior populo illum ab obligatione legis exemisse ex sese, ad qd rationibus efficiendum affirmat, qd superior fuit lege non auctorata, sed ipsa eam ex reclamatione legis tn pugit subditis huiusmodi ad servanda lege gravera, dum scilicet dum enim non poterit facere et tn non facit, tunc ex sententia ratione profitetur. Ubere et subditis eius de obligatione legis relinquere. et ideo è qd gilium prin.

solum qd extra mora fuit recepta non, trans Tyberim non obligat, nonnisi ex omni illud non est recepta fuit, qua illud fuit recusatum, et si vellet ad illud servandum se obligare, et tn non obligat, quia neq; carpit in observatione eius, adeoq; recte ex conscientia censet eos in obligatione conclusos non intendere. Similiter, dum recepti decreto aliqs intrarent: Decisi reservati in agendis non exceptis, et cis Rhenum in Brigovia non recepti, qui non obligant: sitq; qd plures audivi a viris fide dignis in veritate subsistit, qd eorum observandorum moralis impossibilitas adnata fuerit quamprata, et Roma eo ipsa diro protestata, ut vnum fuerit Institutum ab cis Rhenum non receptata, neq; tn vellaeri recepto ad illos assumendos obligavit: quorum enim in Rhedis Curialibus fuit admissus adoriendis, quemq; illi Cons. appositi sint, non tn assumunt in iuvenum illigatis, sequitur ergo ab eo Rhenum parte eundi Rhedo quinitis imperiunt, non alia ratione dari videntur, qm ubi ibi ex recepti sint, ibi etm eorum servandorum notitia habetur: quo etm ex hoc videtur iam ee ipsa eos cis Rhenanos profuisse.

124. Sed quis qd non go tempus requiratur, ut lex non admissa non profuisse abrogetur? et varii varie sentiunt. Samormitanus fidelissimus ut refert Amicus hic disp. 5. qu. 5. n. 100 ait Superior fuit et tolleratur, et se diebus aut triginta, qui Superior recepit et non abrogavit, lex cessat abrogata: vel ignoratur et se requirit tempus 40. annorum. Sed Felinus ut illud refert Amicus ille mihi placet, et ipse ait ignorante Superiore sufficere decennium. Ego vero ait Superiore etm ignorante satis ee generale inobservantia legis publicatae, manifestata quia ad hoc sufficit certus quasi principis ex presumpta ipsius sua ita Felinus. mihi autem placet qd eos loco tradit Amicus in hac verba: ergo si dicitur non vel inobservantia legis ee ex dea revocabili; et se vera ee hac ultima Felini opinio, eo qd se lex presumit lata subsistere si populus ex revocabili ea non dissenserit: vel non ee ex revocabili ea, et se si princeps fuit et tolleratur sufficiunt tot anni qt morali satis ad presumendum tacitum assensum principis: si ignorat illud tempus mea sententia videtur, qd sufficit ad quendam introducendam qd fere ee 10. annorum ita Amicus et hoc mihi placet dicere, ut enim alibi

docebit in hoc tractatu quietudo etiam jure illicite introducta postqm̃ regnavit,
qui sui difficultate tamen laxè et sine quanto observari potuit. ex his
Infertur, imo qd omnis lex absolute à superiore lata in quibus abusus tatione 125.
populi vim sua obtineat, et ideo stabilet de hac absoluta superiori voluntate
quicunq; ea usu n̄ probet, quia quia gra lege prohibente fuit, tn̄ ordinariè
bona fide de lege tuna tacita conditio sumatur, nisi ex rationabili cau populus eam
n̄ admiserit: qui hoc ge intervenente rationabile causam quod respectu legis et eius ob-
ligatio suspendit, interest tn̄ ut hoc cau gloriam coram superiore probet, et si reic-
ta ab eo n̄ fuerit, legis obligatio usq; ad tam cau reiciatur, n̄ tacitus dominus gaudere
debet, qd si vero dominus ratione illa gra lege etiam dura n̄ admiserit, sed
ad executione eius dissuadeat, lex in obligatione durat, quidni in ea iniustitia non
appareat lege prosecuti ff. qui eta abrog sui enim voluntate et eius superiori
ex in possessione. ex hoc illato sequitur aliud fit. qd posteri n̄ observantes legem
a maioribus n̄ admissa, quidni tamen iniustitia in n̄ admissione legis eiusdem n̄ appareat
iustè presumunt lege jmo ex rationabili cau n̄ admissa, et si à penata dimissa-
bantur ~~sequam~~ sinergo ipsi lege adimpleant. 3. inferitur qd si pars communi-
tatis aliuius legem angulet etiam ad ea pars minor teneat, pars enim minor sequi
maiorem fuit auctoritas summa pale, n̄ autem viciissim. sed hic.
Obiciari potest quoniam fit vida pars maior contraria pro tota et minore on 126.
fit pars maior diuisa respectu totius ditionis, quo pertinuit eius subiecta ē,
on vero diuisa tn̄ respective ad una respublica, una regione, unum regnum,
unum locum pro prius videtur docere Valentia i. 2. disp. 7. q. 5. alterum vero docet
Salas disp. 19. sect. 2. a. 2. p. 5. c. 4. q. 13. Armis disp. et sect. 5. n. 98.
fit. qd diuisa respective ad tanta respublica pro n̄ autem ad tota ditione. mihi videtur
ē Minorem disputandum vel legis pt uniuersales pro tota ditione vel pt totis pro
uno tn̄ regno respublica pro et quia si legis lata pt pro uno tn̄ regno respublica
sic videtur ratione qd n̄ sit respiciendum ad tota ditione, sed tn̄ respective ad
regnum et respublica, sicut etiam obligatio n̄ ē ad tota ditione, sed tn̄ ad regnum
respublica si vero lege pt uniuersales, et uniuersum gaudeant totis pt sui pro

tota ditne sive pro uno toto regno, advertendum est ad diversos mores regnorum variorum aut eiusdem regni variarum provinciarum, et sic dicendum, quod non sit respiciendum neque ad locum, neque ad tota ditne aut regnum, sed ad aequalitatem morum ita ut si inter eos quorum est aequalitas morum, pars maior lege acceptet, trahat minorem, et lex obliget omnes, si vero respiciat dicendum sit ut supra: cum enim lex sit quaedam ligatura et regula morum, ad mores non autem ad numerum subditorum aut locum eorum videtur esse respiciendum, et hoc quidem verum apparet non solum circa leges civiles sed etiam pontificias, ex diversitate morum quippe multae bullae pontificiae in aliquibus vigent regionibus, quae non vigent in aliis, sic multae in Italia vim suam obtinent, quam in Germania, Gallia etc. non habent et simile est de legibus civilibus, igitur mores et aequalitas eorum respicienda est non autem multitudo locorum, et hoc quidem ex dictis ita elucet ut quantum arbitror veteriori probatione non eget.

127. Ex hucusque dictis etiam patet quod ad rationem in contrarium in 6. sectionis n. 120. posita dicendum sit, negandum etenim est, quod ex hoc quia a populo principem potestate condendi leges accepit, iure subiugatur conditio hoc si populus acceptet huiusmodi enim conditio bonae gubernationi dignoscitur aperte obesse, dum sic populus non a potestate gubernantis, sed potius gubernans a voluntate populi gubernandi desideret, quod contra omnem videtur esse rationem, et potius ubi aliud expresse non habetur, illud populus omne suum ius ita in principem transfudisse, ut rationem iustitiae ipsum pro necessitate boni communis rationem suum dirigeret arbitratum, et hoc certe mihi verius factum videtur ex positis supra rationibus, quamvis non negarim, quod absolute loquendo populus ius acceptandi sibi reservare potuisset, hoc tamen fieri minus pro bono communi congruisset. Sed his satis patet quod de legibus earumque acceptatione ratione populi tenendum sit: quapropter hanc sectionem et cum ea articulum totamque hanc rationem terminamus quaestionem.